

Přírodní katastrofy postihly Horní Habartice i v minulosti.

Následky povětrnostních škod ze 30.7.1741.

Bouře trvala od tří do osmi hodin odpoledne. Ve vesnici bylo 24 strichů obilních polí kroupami rozbito, 10 strichů a 3/4 velkou vodou zaplaveno, 73 strichů a 3/4 jiných polí /letního osevu/ zničeno, 3 strichy a 1,5 čtvrtě naplaveninami kamennými pokryto. Ornice úplně odplavena za 17 a 2/4, 7 cest totálně zničeno a nelze je použít.

Škoda dohromady činila 165 zlatých bez nákladů na opravy.

Nejvíce byli postiženi sedláci Lorenz Jahnel, Franz Bendel, Christoph Gautsch, Christoph Hickel a Hans Ringel.

Znovu vybudování obecní silnice, která zmizela bude vyžadovat náklady 360 zlatých.

Tři domy Hans Philippa, Georg Tröschela, Lorenz Schiffnera byly vodou strženy. Dále 33 stojících domů u vesnického potoka silně poškozeno.

V součtu všeho všudy byla v H. Habarticích škoda 1228 zlatých, suma na tehdejší dobu obrovská. Třem domkařům voda odnesla vše co měli kolem.

Dne 8.8.1741 potom okresní úřední komise obhlédla místa zpustošení.

Pozn. 1 strich je 0,29 ha.

Povodeň 1882 - den 27.9. byl pro mnohé obyvatele H. Habartic osudným.

Večer po deváté hodině se v okolí Mistrovic rozpoutala bouře, přičemž vznikla průtrž mračen. Část vodního přívalu zasáhla i naše údolí. Většina obyvatel již spala, když v krátké době se vesnický potok strašně vzdemul. Lidé s hasiči zachraňovali co se dalo. všechny lávky voda strhla a domy u potoka byly zaplaveny.

V některých stála voda v komorách přes loket vysoko.

Jen s velkou námahou se podařilo mnohým svůj dobytek ve stájích zachránit před utopením.

Konečně ve dvě ráno počala voda klesat. Při rozbřesku dne na Václava bylo vidět tu spoušť.

Brambory a obilí ve sklepích domů u potoka zničeny. Silnice částečně rozbitá, pobřežní zeď silnice u č.p. 152 z větší části rozbořená. Bohu díky - lidské životy nemusely být oželeny.

Povodně 1910

Dne 8.-9.3.1910 byla nad naším krajem větrná smršť. Poškodila domy, ploty, zahrady a lesy. Na mnoha místech u silnice vyvrátila sloupy telefonického vedení. Vítr byl tak silný, že se proti němu nedalo jít.

5.7.1910 průtrž mračen

Habartický potok vystoupil ze břehů. Voda zaplavila pozemky a odnášela dříví, ploty, lávky a mosty. Hasiči v Habartických vyváděli dobytek a vyklízeli domy. V Dolních a Horních Habartických bylo strženo 5 mostů. Jeden se podařilo lidem rozebrat, aby zachránili dřevo.

Násep u železničního mostu ve východní části Benešova byl vodou značně poškozen. Zahrada hostince " Zum Lindenhof " zaplavena. Měla se v ní konat zábava králikářů. Stavby a výzdobu odnesla voda.

Silnice z Habartic byla na dvou místech zaplavena a pohřební průvod, který se po ní právě ubíral se musel brodit vodou. Prostor mezi dnešní Palackého a Žižkova ul. i s pozemky zahradníka byl jediným vodním proudem.

30.7.1910 nová povodeň, kdy se následkem dešťů rozvodnil habartický potok. Opět lidé s hasiči vyváděli dobytek a vše se podobalo nedávné průtrži.

Regulace potoka v H. Habarticích

V roce 1932 byla provedena regulace potoka Abspachu v prostoru mostu u č.p. 137 v délce 110 m průkopem a zarovnáním starého koryta pod č.p. 132. Nové dno 5 m široké bylo vydlážděno i ze stran. Na konci je 90 cm stupeň. Kapacita průtoku vody 130 m³/vt. Podnět vyšel z četných povodní a nejvíce posledních z let 1926 a 1927.

Původní tok vedl obloukem až ke statku č.p. 134, kolem č.p. 106 a 107. Toto zasypané místo bylo odvodněno betonovým potrubím různých průměrů - největším 50 cm. K výstavbě bylo využito nezaměstnaných za současné krize. Dokončení 1.6.1932.

Pozn. některé dokumenty a plány k přeložce potoka vlastní O. PL.

Ze vzpomínek bývalého občana H. Hab. Siegfrieda Kühnela z č.p. 99:

Bydleli jsme v H. Habarticích blízko potoka Abspachu a mohli jsme tudíž často měnící se vodoteč pozorovat.

Mohu si vzpomenout na velkou silnou povodeň v letech 1926 a 1927 při které domy č.p. 172, 156 a 100 byly až 1/2 m pod vodou.

U č.p. 99 byla zaplava až k zahradní špici.

Z vysoko položených Mistrovic přicházející voda přinášela mnoho ledových ker, které v zákrutě potoka u Philippova mostu (viz č.p. 137) se nahromadily a toto způsobovalo zpětnou vlnu.

Jelikož se toto nebezpečí každoročně opakovalo, usnesla se obec k vyrovnání koryta potoka.

S ohledem na tehdejší hospodářskou krizi a nezaměstnanost se nabízelo zajistit tyto práce jako " nouzovou pracovní příležitost " se státními příspěvky. Dnes bychom tomu řekli opatření pracovních míst.

Brzy vzniklo ohromné staveniště jaké předtím nebylo v obci viděti. Práce přinesla mnoha rodinám příjem a tím zlepšení hospodářské situace. V novém korytě potoka voda rychle odtékala a nevyskytlo se již více vysoké vody v důsledku ucpávání koryta potoka.

Narovnání způsobilo změnění tváře obce. Nové koryto se odlišovalo od přirozeného toku:

uměle byly vyzděny břehy bez stromového porostu z olší a jasanů, potok dostal splav k vyrovnání spádu.

Pod tímto se vytvořilo hluboké místo, které zvalo v létě ke koupání a v zimě k bruslení.

V suchém období teklo potokem málo vody a užitková voda byla převáděna do mlýnského náhonu k mlýnu č.p. 112.

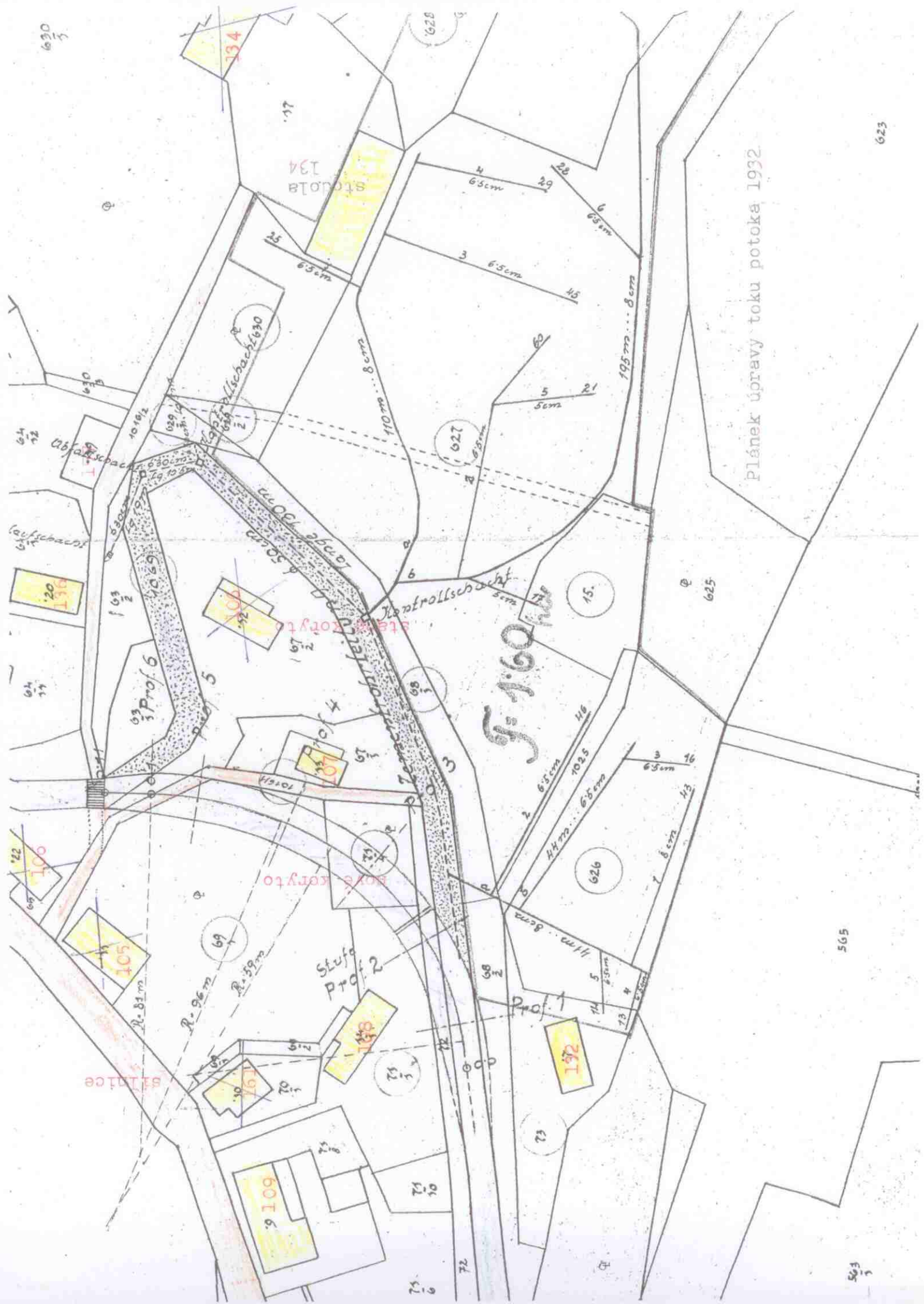
Tam kenala užitečnou práci. Pro velké prádlo byl mlýnský náhon k máchání obzvláště vhodný. Někdy byly chytáni pstruzi potoční, kteří se rádi zdržovali ve vodě, která právě protékla mlýnským kolem a obohatila se kyslíkem.

Dnes teče voda potoka jen novým korytem, jelikož jsou rozbité jezy a mlýnské náhony zarostlé keři.

Oberebersdorf, Bachregulierung

Pohled od č.p. 132 k mostu.

Plánek úpravy toku potoka 1932

F 160

Střílice

Stavební koryto

Stavební koryto

Stufe Prof. 2

Stufe Prof. 6

Kontrollschacht

Abfahrschacht

Laufschacht

Laufschacht

Laufschacht

Laufschacht

Laufschacht

Laufschacht

Laufschacht

Laufschacht

Laufschacht